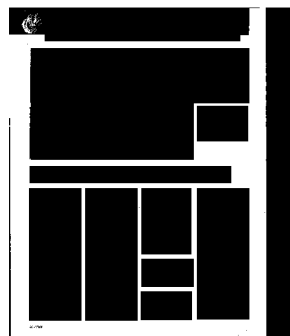

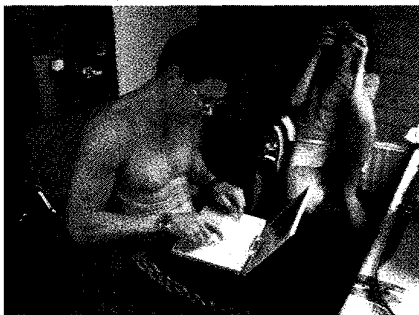
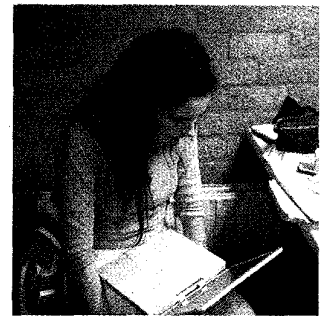
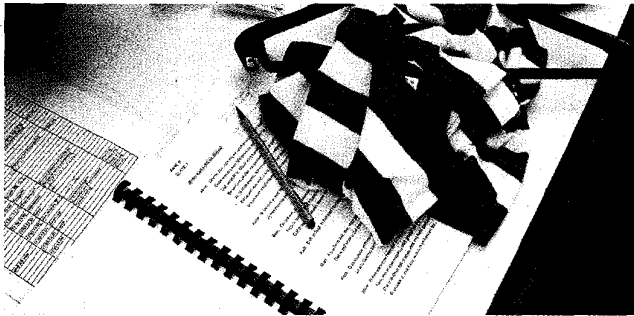
ER IS PANIEK ALS DE TRANEN NIET KOMEN. DE WOEDE BLIJFT ACHTERWEGE. DE ZAAL REAGEERT NIET

Topstukken. Dat zijn speciale stukken, gekozen door een commissie om een speciale tournee te doen met speciale routes, langs speciale steden. We verzamelen ons in de vroege middag aan de Marnixstraat in Amsterdam, vandaar onze bus vertrekt op weg naar een theater in het land. Wij spelen niet één keer in Leeuwarden, Eindhoven, Arnhem of Utrecht, maar de hele week. Dat betekent dat we er mogen overnachten als het niet meer de moeite is 's avonds nog naar huis te gaan. Er zijn dan speciale hotels geregeld en speciale kamers met een speciale late uitchecktijd, zodat we niet als een kudde verloren schapen door de stad hoeven banjeren tot het tijd is om weer het podium te betreden, maar de hele middag in ons bed kunnen blijven liggen en tv-kijken. In de bus is het soms aangenaam lawaaiig, soms stil, soms zegt onze chauffeur Ron iets over de streek waar we doorheen rijden, soms zingen we liedjes of vertellen we elkaar ranzige verhalen. Af en toe vreten we elkaar op van irritatie, zo nu en dan storten we ons hart uit, we zijn elkaars beste vriend en ergste nachtmerrie. Elf weken op de lip zitten van je medespelers is niet niks. De routine van de voorstelling, de bus, het samen eten, de sigarettenpauzes, de kleedkamers, de schouwburgdirecteuren, de publiekscijfers, de vermoeidheid; je moet van goede huize komen wil je zonder kleerscheuren uit een Topstukken-tournee komen. Gelukkig spelen wij 'Rouw siert Electra'. Een voorstelling die Ivo (van Hove, red.) zo kundig heeft geregisseerd, dat we toch elke avond blij zijn te mogen spelen. Af en toe verspreekt iemand zich of krijgen we de slappe lach. Soms staan we gespannen aanwijzingen naar elkaar te fluisteren van achter de coulissen. Meestal gaan de discussies over tempo. Het stuk wordt in Ivo's regie gespeeld als een versnelde film en zodra iemand het af laat weten door te veel pauzes te nemen of zonder energie te spreken, is de magie weg. We pogen elke avond elkaar te verrassen met een

klein gebaar, een andere blik, een vreemde beweging. Zo houden we elkaar scherp. Het is niet altijd makkelijk de emoties op te roepen die gepaard gaan met de teksten. We zien elkaars paniek als de tranen niet komen, of als de woede achterwege blijft, we horen elkaar een lach oproepen die er mechanisch en ongeloofwaardig uitbult. Toneelspelen kan een heuse marteling zijn als je het niet voor elkaar krijgt naar de ander te luisteren, in het moment te zijn. Avond aan avond verbazen we ons over de reacties van het publiek. Ze krijgen geen genoeg van de belevenissen van de familie Mannon. Zelfs als wij het gedurende de avond opgeven omdat de zaal niet lijkt te reageren op onze grappen en ontroerende momenten, blijkt telkens dat ze toch enorm genoten hebben en juichen ze ons bij het applaus toe. Je zou denken dat we wat vertrouwen zouden ontwikkelen na tweeëndertig voorstellingen, maar de volgende dag betreden we met dezelfde angst, stress en onzekerheden het toneel. Misschien kan dat niet anders, hebben we de spanning nodig om ons in een gemoedstoestand te dwingen die past bij het verhaal dat verteld moet worden. We moeten nog negentien voorstellingen spelen. MOGEN nog negentien voorstellingen spelen. Aan het eind van het stuk sta ik vooraan op het toneel en spreek de toeschouwers direct aan. Mijn laatste zin is: "En gooi alle bloemen weg." Ondanks de zwaarte van de tour en het gevaar van de routine weet ik dat ik een echte traan zal wegpinken als ik dit voor de allerlaatste keer uitspreek. ●

We vreten elkaar op van irritatie, we zijn elkaars ergste nachtmerrie

Karina Smulders, Alwin Pulinx, Hugo Koolschijn, Janni Goslinga, Eelco Smits, Hans Kesting en ik touren met een grote bus door het land met de voorstelling 'Rouw siert Electra'. We spelen steeds vier keer in dezelfde stad. Soms kunnen we elkaar wel vermoorden, maar meestal hebben we een dolle tijd en maken we er een lange schoolreis van.